

אילון אשכנזי

מבחן במדעים ובטכנולוגיה לכיתה ח'

נוסח א'

שם התלמיד/ה _____
כיתה _____
שם ביה"ס _____
יישוב _____

באיזו הקבצה אתה לומד מדעים וטכנולוגיה?

1. הקבצה א'   2. הקבצה ב'   3. הקבצה ג'
4. כיתת מצוינות   5. כיתת מיצוי   6. אין הקבצות במדעים וטכנולוגיה

תשס"ה

מיצ"ב

תלמידים יקרים,

במבחן זה שלושה חלקים.
חלק א' – 30 נקודות
חלק ב' – 43 נקודות
חלק ג' – 27 נקודות
סך-הכול – 100 נקודות

בחלק א' ובחלק ב' עליכם לענות על כל השאלות.
בחלק ג' עליכם לענות על השאלות באחד משני הנושאים שלבחירתכם.

לרשותכם 90 דקות.

קראו בעיון את הקטעים, וענו בתשומת לב על השאלות.
בדקו שוב את תשובותיכם לפני מסירת המבחן.
אינכם חייבים לענות על השאלות לפי סדר הופעתן.

בהצלחה!

חלק א' (30 נקודות)

נושא 1: מערכות טכנולוגיות ומוצרים, שאלות 1-5

קראו את הקטע שלפניכם, וענו על כל השאלות שלאחריו.

גומי – מחומר טבעי לתעשייה מפותחת

עץ הגומי גדל ביערות העד של מרכז אמריקה. לפני מאות שנים גילו האינדיאנים, כי אם עושים חתך בגזע של עץ הגומי, מטפטף ממנו נוזל, הנקרא **לְטֶקְס**. כאשר הֶלְטֶקְס מתייבש, מתקבל חומר גמיש, שהאינדיאנים השתמשו בו ליצירת כדורי משחק. עם זאת, הֶלְטֶקְס לא כל-כך נוח לשימוש כי הוא נעשה דביק בטמפרטורה גבוהה ושביר בטמפרטורה נמוכה.

ואולם עם הזמן מצאו, כי אם מוסיפים לֶלְטֶקְס גופרית, ומחממים את התערובת, מתקבל חומר משופר, אשר שומר על תכונותיו גם כאשר הטמפרטורה נעה בין 1 מעלה ל-45 מעלות צלסיוס. החומר הזה נקרא **גומי**. הגומי הוא חומר אלסטי (גמיש), נמתח, חזק, מבודד חשמל וחום ועמיד בפני לחות. הגומי משמש להכנת מגוון גדול של מוצרים, למשל: כדורי משחק, בלוני משחק, צמיגים, מגפיים, עטיפת בידוד לחוטי חשמל, כפפות לחדר ניתוח, סוליות נעליים ועוד.

במשך הזמן הצליחו לזהות את ההרכב של הגומי, וכיום מכינים גם **גומי מלאכותי (סינתטי)**. לגומי המלאכותי ישנן תכונות טובות מאלה של הגומי: הוא שומר על גמישותו וחוזקו גם בטמפרטורות קיצוניות – נמוכות או גבוהות במיוחד – והוא עמיד בפני מגוון גדול יותר של חומרים.

שאלה 1

הגומי מאפשר לתת מגוון של פתרונות טכנולוגיים לצרכים שונים של האדם. רשמו, על-פי הקטע, מהו הפתרון הטכנולוגי לכל אחד מן הצרכים המצוינים בטבלה.

הפתרון הטכנולוגי	הצורך
עטיפת בידוד לחוטי חשמל	דוגמה: למנוע התחשמלות או זרימת חשמל לכיוון לא רצוי
	א. לסייע לכלי הרכב לנוע בקלות על-פני הכביש
	ב. למנוע מגע של הידיים עם חומרים וגורמים מזיקים, כגון: חיידקים

שאלה 2

הלְטָקְס, שמטפסף מעץ הגומי, הוא:

- (1) חומר מלאכותי.
- (2) צורך אנושי.
- (3) חומר טבעי.
- (4) תכונה של חומר.

.....

שאלה 3

בזכות תכונותיו של הגומי, מייצרים ממנו מגוון גדול של מוצרים. בטבלה שלפניכם רשומים שני מוצרים מגומי. ציינו לכל אחד מן המוצרים **שתי** תכונות **של הגומי** שהן חיוניות לתפקודו של המוצר.

תכונות הגומי שהן חיוניות לתפקודו של המוצר		המוצר
תכונה 2	תכונה 1	
		סוליות נעליים
		כדור משחק

שאלה 4

בקטע שקראתם הודגם העיקרון, שלפיו פתרון טכנולוגי משמש לעתים נקודת מוצא לשיפורים.

א. במה הגומי משופר בהשוואה ללְטָקְס?

ב. במה הגומי המלאכותי (הסינתטי) משופר בהשוואה לגומי?

שאלה 5

תושבים המתגוררים בקוטב הצפוני משתמשים בגומי המלאכותי (הסינתטי) למוצרים רבים. מהו היתרון של השימוש בגומי מלאכותי?

המשך המבחן בדף הבא. הפכו דף והמשיכו במבחן.

נושא 2: מערכות אקולוגיות, שאלות 6-10

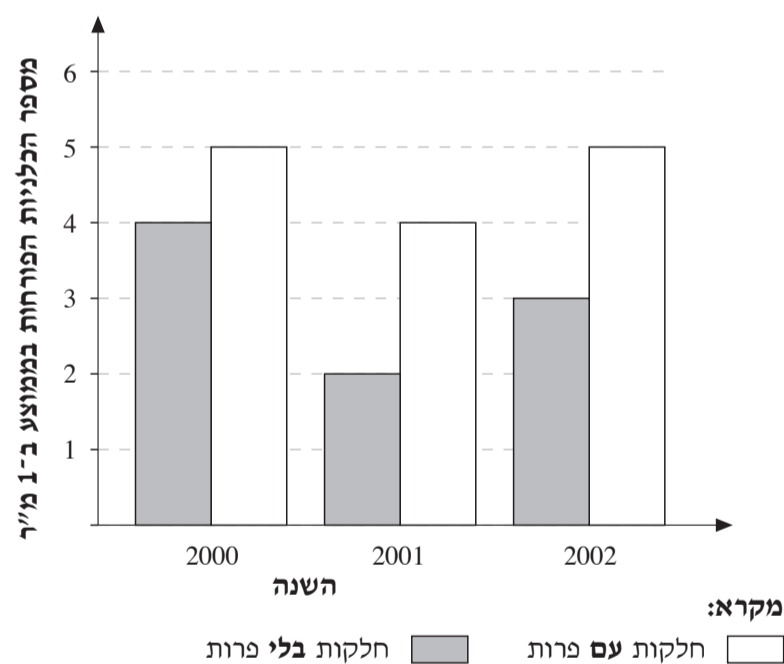
קראו את הקטע שלפניכם, וענו על כל השאלות שלאחריו.

פרות וצמחים

בקיץ היבש והחם סכנת השריפות בארץ גוברת. לאחר ששריפות אחדות השמידו שיחים ועצי חורש רבים, ואף סיכנו שכונות מגורים, הוצע להקים **אזורי חיץ** (אזורי הפרדה, שטחים חוצצים), שיפרידו בין שטחים של צומח טבעי לבין שטחי מגורים, ובכך ימנעו את התפשטות השריפות. לאזורי החיץ האלה יכניסו עדר פרות. הפרות יאכלו את הצמחים ויקטינו את כמות העשב היבש והדליק.

ואולם התעורר חשש, שפעילות הפרות תזיק לצמיחת הכלניות באזורי החיץ. כדי לבדוק את הנושא, ערכו חוקרים מחקר. החוקרים השוו את מספר צמחי הכלניות הפורחים בחלקות שהוכנסו אליהן פרות, למספר צמחי הכלניות הפורחים בחלקות שלא הוכנסו אליהן פרות. תוצאות המחקר מוצגות בגרף.

המספר הממוצע של כלניות הפורחות בשטח של 1 מ"ר
בחלקות עם פרות ובחלקות בלי פרות

תוצאות המחקר מלמדות, שפעילות הפרות בשטח מעודדת את צמיחת הכלניות. הכלניות אינן נאכלות על-ידי הפרות, כנראה מפני שהן מכילות רעל חזק. כמו כן, הפרות מפחיתות את כמות העשב שמטיל צל על הכלניות, וכך יותר אור שמש מגיע אל הכלניות. בתנאים האלה הכלניות מצליחות לייצר יותר מזון, לאגור אותו בפקעות ולנצל אותו לפריחה ולייצור זרעים בשנה שלאחר מכן.

שאלה 6

לפי הקטע, מהו **תפקידם** של אזורי חיץ?

שאלה 7

להכנסת הפרות לאזורי החיץ יש יתרונות. ציינו **שני יתרונות** של הפעולה הזאת.

יתרון א': _____

יתרון ב': _____

שאלה 8

על-פי התוצאות המוצגות בגרף, באילו חלקות היה מספרן של הכלניות הפורחות בשטח של 1 מ"ר **גדול יותר**, בחלקות **עם** פרות או בחלקות **בלי** פרות?

שאלה 9

מדוע בדקו החוקרים גם חלקות **שלא** הוכנסו אליהן פרות?

שאלה 10

המחקר מראה, שפעילות הפרות לא רק שאינה פוגעת בצמיחת הכלניות, אלא אפילו מעודדת אותה. כיצד פעילות הפרות מסייעת לצמיחת הכלניות?

חלק ב' (43 נקודות)

בחלק זה 12 שאלות. עליכם לענות על כל השאלות.

הנושא: חומרים, מבנה, תכונות ותהליכים (שאלות 11–22)

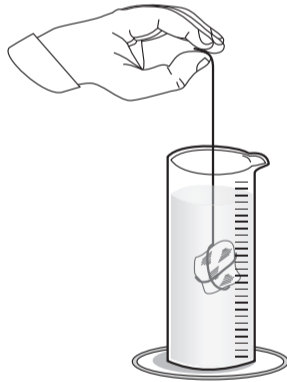
שאלה 11

היחידה שמציינת **נפח** היא:

- (1) ק"ג (קילוגרם).
- (2) סמ"ק (סנטימטר מעוקב).
- (3) מעלות צלסיוס.
- (4) מטר.

שאלה 12

למשוּרָה, שהכילה מים, הכניסו אבן. גובה המים במשורה עלה. בניסוי זה מדדו את:

- (1) נפח האבן.
- (2) משקל המים.
- (3) משקל האבן.
- (4) נפח המשורה.

שאלה 13

חומר, שקשה מאוד לדחוס אותו, שאינו זורם ושצורתו קבועה, הוא:

- (1) נוזל.
- (2) מוצק.
- (3) גז.
- (4) אדים.

שאלה 14

לתוך כוס מים רותחים הכניסו 3 כפיות: כפית מעץ, כפית מברזל וכפית מפלסטיק. אם ניגע בכל אחת מן הכפיות לאחר חצי דקה, איזו מהן תהיה החמה ביותר למגע?

- (1) כפית העץ
- (2) כפית הפלסטיק
- (3) כפית הברזל
- (4) כל הכפיות יהיו חמות למגע במידה שווה

שאלה 15

המסה מציינת את:

- (1) נפחו של גוף.
- (2) כמות החומר של גוף.
- (3) שטחו של גוף.
- (4) צורתו של גוף.

שאלה 16

לפניכם ארבעה היגדים. רק חלק מהם נכונים.
ליד כל אחד מן ההיגדים ציינו אם הוא נכון או לא נכון:

(הקיפו בעיגול)

- א. פחמן דו-חמצני כבד מן האוויר. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ב. פחמן דו-חמצני מכבה בעירה. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ג. מימן כבד מן האוויר. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ד. מימן הוא חומר דליק. .... (1) נכון (2) לא נכון

שאלה 17

תלמיד קיבל גוש פלסטלינה ויצר מן הגוש הזה צורה של טבעת. כתוצאה משינוי הצורה:

- (1) הנפח של הפלסטלינה השתנה.
- (2) המסה של הפלסטלינה השתנתה.
- (3) גם המסה וגם הנפח של הפלסטלינה השתנו.
- (4) לא המסה ולא הנפח של הפלסטלינה השתנו.

שאלה 18

לפניכם חמישה היגדים על המבנה החלקיקי של חומר. רק חלק מהם נכונים.
ליד כל אחד מן ההיגדים ציינו אם הוא נכון או לא נכון.
כאשר חומר שנמצא בכלי סגור עובר ממצב צבירה נוזלי למצב צבירה גזי:

(הקיפו בעיגול)

- א. כוחות המשיכה בין החלקיקים משתנים. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ב. מסת החלקיקים משתנה. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ג. הרווחים שבין החלקיקים משתנים. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ד. נפח החומר משתנה. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ה. גודלו של כל חלקיק משתנה. .... (1) נכון (2) לא נכון

שאלה 19

טיפות הטל, שנראות בבוקר בקיץ על גבי הצמחים, נוצרות כתוצאה מכך שאדי מים עוברים תהליך של:

- (1) התעבות.
- (2) רתיחה.
- (3) התכה.
- (4) המסה.

שאלה 20

בטבלה שלפניכם רשומות טמפרטורות ההתכה של חומרים אחדים:

החומר	טמפרטורת ההתכה (במעלות צלסיוס)
אלומיניום	660
ברזל	1530
בדיל	232
כסף	961

אם מחממים 10 גרמים של כל אחד מן החומרים שבטבלה, איזה חומר יהיה הראשון שבו ישתנה המבנה המסודר של החלקיקים?

- (1) אלומיניום
- (2) ברזל
- (3) בדיל
- (4) כסף

שאלה 21

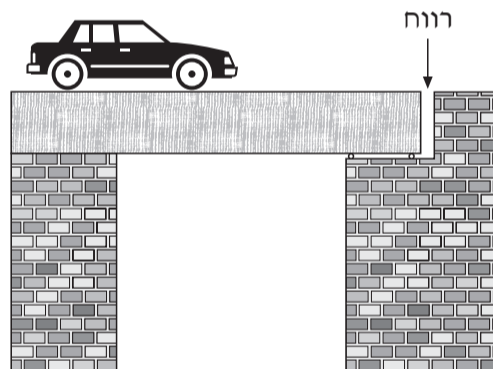
תלמידים קיבלו שתי כוסות ושתי שקיות תה. הם מילאו כוס אחת **במים חמים מאוד**, וטבלו בהם שקית תה, ואת הכוס השנייה הם מילאו **במים בטמפרטורת החדר**, וטבלו גם בהם שקית תה. הם העמידו את הכוסות על השולחן, **אבל לא** ערבבו את הנוזל בתוכן.

א. התהליך שהתרחש בכוסות לאחר שטבלו את שקיות התה במים נקרא:

ב. באיזו כוס השתנה צבע הנוזל מהר יותר?

שאלה 22

כאשר בונים גשר, משאירים רווחים בין הקורות לבין עמודי התמיכה, כפי שמתואר באיור שלפניכם.

רווחים אלה:

- (1) מגדילים את השחיקה של הגשר כאשר מכוניות נוסעות עליו.
- (2) מונעים את התעקמות הגשר הנגרמת מהתפשטות הקורות בעת התחממות.
- (3) מקטינים את משטח הנסיעה על הגשר כאשר עומס התנועה עליו גדול.
- (4) מגדילים את משטח הנסיעה על הגשר כאשר עומס התנועה עליו גדול.

חלק ג' (27 נקודות)

בחלק הזה שני נושאים. בכל נושא שמונה שאלות. כל תלמידי הכיתה עונים על נושא אחד בלבד שנלמד בכיתה, על-פי הנחיות המורה. לפני שתענו על השאלות, סמנו X במשבצת שליד הנושא אשר עליו אתם נבחנו.

נושא 1: משק המים בגופם של יצורים חיים (שאלות 23–30 המתחילות בעמוד זה).

נושא 2: רבייה והתפתחות ביצורים חיים (שאלות 31–38 המתחילות בעמוד 18).

עליכם לענות על כל השאלות בנושא שעליו אתם נבחנו.

נושא 1: משק המים בגופם של יצורים חיים (שאלות 23–30)

שאלה 23

המים מהווים בדרך-כלל:

- (1) מרכיב זניח מאוד של הגוף החי.
- (2) כ-5% מן המסה של הגוף החי.
- (3) כ-20% מן המסה של הגוף החי.
- (4) מרכיב עיקרי של הגוף החי.

שאלה 24

בקיץ חשוב לשתות כמות גדולה יותר של מים בהשוואה לחורף, כי:

- (1) כמות השתן בקיץ גדולה מכמות השתן בחורף.
- (2) ההזעה המרובה גורמת לאיבוד נוזלים מן הגוף.
- (3) אין גשם, ולכן הגוף קולט פחות מים מן הסביבה החיצונית.
- (4) בקיץ מזיעים פחות מאשר בחורף.

שאלה 25

המים נקלטים בגוף האדם באמצעות:

(הקיפו בעיגול)

- א. שתייה בלבד. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ב. אכילת מזון בלבד. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ג. אכילה ושתייה. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ד. שחייה בים התיכון. .... (1) נכון (2) לא נכון

שאלה 26

מי מבין האנשים מפריש זיעה בכמות הגדולה ביותר?

- (1) אדם הנמצא במנוחה, בסביבה שבה הטמפרטורה גבוהה (מעל 30 מעלות צלסיוס)
- (2) אדם הנמצא במנוחה, בסביבה שבה הטמפרטורה נוחה (20 מעלות צלסיוס)
- (3) אדם העובד עבודה גופנית קשה, בסביבה שבה הטמפרטורה נוחה (20 מעלות צלסיוס)
- (4) אדם העובד עבודה גופנית קשה, בסביבה שבה הטמפרטורה גבוהה (30 מעלות צלסיוס)

שאלה 27

מה קורה כאשר גוף חי פולט מים בכמות גדולה יותר מזו שהוא קולט?

- (1) מאזן המים בגוף נשמר, ואין סכנה של התייבשות.
- (2) מאזן המים בגוף נשמר, ויש סכנה של התייבשות.
- (3) מאזן המים בגוף מופר, ואין סכנה של התייבשות.
- (4) מאזן המים בגוף מופר, ויש סכנה של התייבשות.

שאלה 28

דרך איזה מחלקי הצמח מתרחש עיקר **איבוד** המים (הדיות)?

- (1) דרך הזרעים
- (2) דרך הפרחים
- (3) דרך העלים
- (4) דרך הפירות

שאלה 29

כאשר חום נפלט מגוף האדם:

- (1) הטמפרטורה של הגוף יורדת.
- (2) הטמפרטורה של הגוף עולה.
- (3) הנפח של הגוף גדל.
- (4) המשקל של הגוף גדל.

שאלה 30

גופו של הגמל מכוסה פרווה. הפרווה מותאמת לתפקידה כי:

- (1) הפרווה מסייעת לאגירת השומן.
- (2) האוויר שבין שערות הפרווה הוא מבודד, המונע מעבר של חום.
- (3) שערות הפרווה שומרות על לחות גבוהה, המקנה תחושה נוחה.
- (4) הפרווה הבהירה מונעת התקררות כיוון שהיא מחזירה את קרינת השמש.

נושא 2: רבייה והתפתחות ביצורים חיים (שאלות 31–38)

שאלה 31

רבייה מתרחשת ב־:

- (1) כל היצורים החיים.
- (2) בני-האדם בלבד.
- (3) בעלי-החיים בלבד.
- (4) צמחים בלבד.

שאלה 32

מה קורה בתהליך ההפְּרָיָה ביצורים חיים?

- (1) נוצרים פירות ללא זרעים.
- (2) נוצרים תאי ביצה ותאי זרע.
- (3) תא הביצה שבשחלה מבשיל.
- (4) תא ביצה מתלכד עם תא זרע.

שאלה 33

ממי מתקבל החומר התורשתי בביצית מופרית אצל בני-האדם (בהפְּרָיָה טבעית)?

- (1) מאחד ההורים, תלוי במינו של העובר
- (2) כולו מתא זרע לפני ההפריה
- (3) חציו מן האם וחציו מן האב
- (4) כולו מן הביצית עצמה לפני ההפריה

שאלה 34

אחת הדרכים להדברת חרקים מזיקים בחקלאות היא ריסוס בחומר שלא מזיק לאדם, אבל מונע מן החרקים הזכרים לייצר תאי זרע. הדברה בדרך הזאת מבוססת על העובדה שבלי תאי הזרע:

- (1) הזכרים אינם יכולים לחיות ומתים מיד.
- (2) הזכרים אינם יכולים להפרות את הנקבות.
- (3) הזכרים אינם נמשכים אל הנקבות.
- (4) הזכרים אינם מסוגלים להגן על עצמם.

שאלה 35

איזו מן התכונות שלפניכם מאפיינת פרח שהאבקה שלו נעשית על-ידי **חרקים**?

- (1) עלי הכותרת צבעוניים.
- (2) עלי הגביע דביקים.
- (3) עמוד העלי ארוך וגמיש.
- (4) הפרחים חסרי ריח.

שאלה 36

תהליך החיזור בטבע חשוב כי הוא מאפשר:

- (1) להרחיק טורפים מבני-הזוג.
- (2) לבחור בן-זוג מתאים.
- (3) לשלוט על שאר הזכרים בסביבה.
- (4) להציג את צבעי הגוף היפים.

שאלה 37

רבייה זוויגית (מינית) מתקבלים צאצאים:

- (1) שכולם דומים ברוב תכונותיהם לאם.
- (2) שכולם דומים ברוב תכונותיהם לאב.
- (3) בעלי מגוון גדול של תכונות.
- (4) זהים בתכונותיהם זה לזה.

שאלה 38

לפניכם שלושה היגדים על רבייה בבני-האדם. **רק חלק מהם נכונים**.

ליד **כל אחד** מן ההיגדים ציינו אם הוא **נכון** או **לא נכון**:

(הקיפו בעיגול)

- א. תאי הזרע נוצרים מגיל ההתבגרות ואילך. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ב. תא הביצה קטן יותר מתא הזרע. .... (1) נכון (2) לא נכון
- ג. הפרשת הורמוני המין גורמת להופעת סימני מין משניים
הן בגבר והן באישה. .... (1) נכון (2) לא נכון

כיתה מקבילה	
שם משפחה	מס' ת"ז
שם פרטי	מקצוע
שם ביה"ס	סמל מוסד

- טופס זה מיועד לקריאה בסורק אופטי. לכן יש להשתמש בעט כחול או שחור בלבד, ואין להשתמש בטיפוס.
- בשאלת רבי-בִּרְרָה (ר"ב) סמן ב- $\times$ את מספר התשובה שנבחרה על-ידי התלמיד.
- בשאלות האחרות סמן ב- $\times$ את הציון שהושג עפ"י המחוון.
- אם התלמיד לא ענה על שאלה מסוימת, סמן $\times$ במשבצת "לא ענה".
- אם טעית, השחר את המשבצת שסומנה בטעות.

7	6	5	4	3	2	1	הקבצה
---	---	---	---	---	---	---	-------

16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	כיתה מקבילה
----	----	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-------------

חלק ב'

	ציון מס' שאלה	0	1	2	3	4	לא ענה
ר"ב	.11		1	2	3	4	5
ר"ב	.12		1	2	3	4	5
ר"ב	.13		1	2	3	4	5
ר"ב	.14		1	2	3	4	5
ר"ב	.15		1	2	3	4	5
ר"ב	.א16		1	2			5
ר"ב	.ב16		1	2			5
ר"ב	.ג16		1	2			5
ר"ב	.ד16		1	2			5
ר"ב	.17		1	2	3	4	5
ר"ב	.א18		1	2			5
ר"ב	.ב18		1	2			5
ר"ב	.ג18		1	2			5
ר"ב	.ד18		1	2			5
ר"ב	.ה18		1	2			5
ר"ב	.19		1	2	3	4	5
ר"ב	.20		1	2	3	4	5
	.א21	0	1				5
	.ב21	0	1				5
ר"ב	.22		1	2	3	4	5

חלק א'

	ציון מס' שאלה	0	1	2	3	4	לא ענה
ר"ב	.א1	0	1				5
ר"ב	.ב1	0	1				5
ר"ב	.2		1	2	3	4	5
ר"ב	.א3	0	1	2			5
ר"ב	.ב3	0	1	2			5
ר"ב	.א4	0	1				5
ר"ב	.ב4	0	1				5
ר"ב	.5	0	1				5
ר"ב	.6	0	1				5
ר"ב	.7	0	1	2			5
ר"ב	.8	0	1				5
ר"ב	.9	0	1				5
ר"ב	.10	0	1				5

- טופס זה מיועד לקריאה בסורק אופטי. לכן יש להשתמש בעט כחול או שחור בלבד, ואין להשתמש בטיפקס.
- בשאלת רבי-בְּרָה (ר"ב) סמן ב- $\times$ את מספר התשובה שנבחרה על-ידי התלמיד.
- בשאלות האחרות סמן ב- $\times$ את הציון שהושג עפ"י המחווין.
- אם התלמיד לא ענה על שאלה מסוימת, סמן $\times$ במשבצת "לא ענה".
- אם טעית, השחר את המשבצת שסומנה בטעות.

חלק ג' – הנושא שהתלמיד בחר:

3	לא ענה
2	2
1	1

חלק ג' – נושא 2

	ציון מס' שאלה	0	1	2	3	4	לא ענה
ר"ב	.31		1	2	3	4	5
ר"ב	.32		1	2	3	4	5
ר"ב	.33		1	2	3	4	5
ר"ב	.34		1	2	3	4	5
ר"ב	.35		1	2	3	4	5
ר"ב	.36		1	2	3	4	5
ר"ב	.37		1	2	3	4	5
ר"ב	.א38		1	2			5
ר"ב	.ב38		1	2			5
ר"ב	.ג38		1	2			5

חלק ג' – נושא 1

	ציון מס' שאלה	0	1	2	3	4	לא ענה
ר"ב	.23		1	2	3	4	5
ר"ב	.24		1	2	3	4	5
ר"ב	.א25		1	2			5
ר"ב	.ב25		1	2			5
ר"ב	.ג25		1	2			5
ר"ב	.ד25		1	2			5
ר"ב	.26		1	2	3	4	5
ר"ב	.27		1	2	3	4	5
ר"ב	.28		1	2	3	4	5
ר"ב	.29		1	2	3	4	5
ר"ב	.30		1	2	3	4	5

מדעים בשפה העברית לכיתה ח' (מיצ"ב), נוסח א'